

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
PAVLO TYCHYNA UMAN STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
РЕГІОНАЛЬНО НАУКОВО-ТВОРЧИЙ ЦЕНТР
REGIONAL SCIENTIFIC AND CREATIVE CENTER
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРОСЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗУНА НАНПУ УКРАЇНИ
IVAN ZYAZYUN INSTITUTU OF PEDAGOGICAL EDUCATION AND ADULT EDUCATION OF NAPS OF UKRAINE
ІНСТИТУТ ОБДАРОВНОЇ ДІТИНИ НАНПУ УКРАЇНИ
INSTITUTE OF A GIFTED CHILD OF NAPS OF UKRAINE
ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ХУДОЖНИКІВ (ІЗРАЙЛЬ)
PROFESSIONAL VISUAL ARTISTS ASSOCIATION (ISRAEL)

МАТЕРІАЛИ
MATERIALS

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

VI International Scientific and Practical Conferences

**МОЛОДЬ, ОСВІТА, НАУКА
ТА МИСТЕЦТВО**

**«YOUTH, EDUCATION, SCIENCE
AND ART»**

26 листопада 2020 р.

November, 26 2020

Редакційна колегія:

Терещко І. Г. (головний редактор) – декан факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, доцент;

Побірченко О. М. (відповідальний редактор), доцент кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук;

Андрощук Л. М. – завідувач кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, професор;

Музика О. Я. – завідувач кафедри образотворчого мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, доцент;

Семенчук В. В. – завідувач кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, заслужений працівник культури України, доцент;

Радівал Т. А., доцент кафедри інструментального виконавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук.

*Рекомендовано до друку вченюю радою факультету мистецтв
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 5 від 9 листопада 2020 року)*

**Молодь, освіта, наука та мистецтво : матеріали VI Міжнар. наук.-
M75 практ. конф. (м. Умань, 26 жовт. 2020 р.) / МОН України, Уманський
держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т мистецтв ; [редкол. :
Терещко І. Г. (голов. ред.), Побірченко О. М. (відпов. ред.),
Андрощук Л. М. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2020. – 128 с.**

У збірнику опубліковані наукові тези та статті, в яких розкрито актуальні питання мистецької освіти, окреслено вектор європейського та національного розвитку.

Розраховано на спільноту науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, учителів та студентів – усіх хто цікавиться проблемами сучасної мистецької освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Базильчук Л. В.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ДО ПОЗАКЛАСНОЇ
РОБОТИ В ШКОЛІ ПРИ ВИВЧЕННІ СПЕЦКУРСУ
«МИСТЕЦТВО КЕРАМОКИ В ПОЗАКЛАСНІЙ
РОБОТІ ШКОЛЯРІВ»..... 8

Білоус А. О.

ПРОБЛЕМИ ТА ПРИНЦИПИ УТВОРЕННЯ ЗНАКОВИХ
ЗОБРАЖЕНЬ У ГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ..... 11

Бондар А. П.

КУЛЬТУРОПРОВІДНІСТЬ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ..... 14

Борисова В. В.

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН..... 17

Величко К. Є.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ
УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ..... 21

Волошин П. М., Шинкарук А. В.

НАЦІОНАЛЬНО-ДУХОВНЕ ВИХОВАННЯ
ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ФОЛЬКЛОРУ..... 23

Глуговська Р. Ю.

ПОНЯТТЯ «КОМПОЗИТОР» В СИСТЕМІ ДУХОВНИХ
УНІВЕРСАЛІЙ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ..... 27

Григоренко О. М.

СУЧASNІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ
ОБРАЗНО-ІНТОНАЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ
СТУДЕНТІВ-МУЗИКАНТІВ..... 30

<i>Гусак В. А.</i>	
СПЕЦІФІКА ВІДОБРАЖЕННЯ ВІДЧУТТЯ МУЗИЧНОГО РИТМУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	34
<i>Зуб О. М.</i>	
ТВОРЧІСТЬ М. ГЛІНКИ – ТВОРИ, ЖАНРИ, АНАЛІЗ.....	39
<i>Коваленко Ю. В.</i>	
ПОНЯТТЯ ТА СПЕЦІФІКА ФОТОМИСТЕЦТВА.....	42
<i>Козаченко К. М.</i>	
МАКРАМЕ ЯК ВІД ДЕКОРАТИВНО- ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА.....	45
<i>Козій О. М.</i>	
СИНТЕЗ МИСТЕЦТВ У РОЗВИТКУ ЕС ТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН.....	48
<i>Кравченко О. П.</i>	
МИСТЕЦТВО ВІТИНАНКИ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ХУДОЖНИХ ЗДІБНОСТЕЙ.....	52
<i>Лавриченко О. М.</i>	
ТЕХНІКА АКВАРЕЛЬНОГО ЖИВОПИСУ В ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	55
<i>Лівковська Т. О.</i>	
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНО-ПОЧУТТЄВОЇ СФЕРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ.....	57
<i>Любоно́ко М. Ю., Пічку́р М. О.</i>	
ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА ЗАСОБАМИ ЦИФРОВОГО ГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	60
<i>Музыка О. Я.</i>	
СТВОРЕННЯ СИТУАЦІЇ УСПІХУ НА ЗАНЯТТЯХ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ПЕРЕДУМОВА ТВОРЧОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ХУДОЖНИКА-ПЕДАГОГА.....	65
<i>Пічку́р М. О.</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ СТУДІОВАННЯ ГІБРИДНОГО РИСУНКА В СИСТЕМІ ОБРАЗОВОРЧОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОГО ПРОФІЛЮ.....	69
<i>Побірченко О. М., Умрихіна О. С.</i>	
ЕТНОХУДОЖНЯ ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГИКИ.....	74
<i>Пшемінська Л. О.</i>	
РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ У МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНІСТЬ БОЛЕСЛАВА ЯВОРСЬКОГО.....	79
<i>Саркаров О. П.</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО- ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ЖИВОПИСНИХ ТЕХНІК.....	84
<i>Семенова О. В., Садовий Н. М.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО НАСТІННОГО РОЗПИСУ.....	87

психологічних дослідженнях (Л. Виготський, О. Леонтьєв та ін.) також доведено, що позитивні емоції скорочують час, необхідний для розвитку художньо-творчих здібностей особистості, умінь, навичок.

Тому, зважаючи на вищесказане, слід підкresлити, що створення ситуації успіху на заняттях з фахових дисциплін є важливою передумовою творчого саморозвитку майбутнього художника-педагога. Ситуація успіху (позитивний емоційний стан) розвиває нестандартне мислення, спрямованість до творчої самореалізації, паритетних стосунків педагог-студент та формує позицію активного учасника пізнавального процесу. Тобто, організація процесу, заснованого на гуманістичних позиціях, буде результативною за умови творчої співираці, діалогової взаємодії між педагогом і студентом.

Список використаних джерел:

1. Белкин А.С. Ситуация успеха. Как ее создать? М. : Просвещение, 1991. 176 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: навчально-методичний посібник: [у 2-х кн.]. К.: Либідь. К. 2: Осибистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади. Київ: Либідь. 2003. 341 с.
3. Дряпіка В.І. Педагогічна технологія навчання і виховання майбутніх учителів музики. Наукові записки. Випуск 39. Серія: *Педагогічні науки*. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2001. С. 6–11., с. 11.
4. Ермолаева-Томина Л. Б. Психология художественного творчества : учебное пособие для вузов. 2-е изд. М. : Академический Проект, 2003. 304 с.
5. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. К.: Рад. шк., 1988. 272 с.

УДК 378: [37.011.3 – 051:74]

Пічкур М. О.

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ СТУДІЮВАННЯ ГІБРИДНОГО РИСУНКА В СИСТЕМІ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОГО ПРОФІЛЮ

У сучасній системі образотворчої підготовки майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей інтеграцію академічного та цифрового рисунку слід визнати позитивним художньо-педагогічним процесом, оскільки в ньому спостерігається взаємовплив і взаємозбагачення художньо-графічних методів і прийомів. Це зумовлює потужний поштовх для збереження і розвитку академічних традицій та оновлення методології художньо-графічної діяльності у напрямі конвергенції естетики реалістичного та віртуального відображення дійсності [4, с.13]. У рисунку таке поєднання називається гібридним.

Теорія гібридизації інтенсивно постулюється в сучасному мистецтвознавстві. Саме поняття «гібрид» (від лат. *hibrida* – помісъ) переважно використовується у природознавстві. Однак у процесуальному контексті гібридизація означала появу відповідних мистецьких практик, у тому числі й образотворчих, що стали новим віддзеркаленням ефектів руху, сплаву науки, життя і мистецтва та кіберпросторі [1, с. 30–31].

Стосовно творів образотворчого мистецтва, у яких поєднано традиційні і цифрові способи їх виконання, на початку 90-х років минулого століття до вжитку запропоновано сполучення слів «*tradition*» і «*digital*» у формі терміна «*tradigital*» (традиційний) [3]. По суті, це змішані техніки в різних жанрах традиційної графіки і живопису, скульптурної пластики тощо з використанням цифрових технологій. Завдяки цьому виникли їх гібридні форми, що мають предметну форму і не змінюються в часі і просторі.

У класифікації видів гібридного образотворчого мистецтва рисунок у його класичному розумінні є повною або частковою

интимаціо уніформи засобами хіміко-трафічних засобів. Якщо розглянути вимірювання та обробку даних, то можна зробити висновок, що використання засобів хіміко-трафічного дезінфекціонного обслуговування викликає погану реакцію на дезінфектант. Важливо зазначити, що використання засобів хіміко-трафічного дезінфекціонного обслуговування викликає погану реакцію на дезінфектант.

Однак, засоби хіміко-трафічного дезінфекціонного обслуговування викликають погану реакцію на дезінфектант, що може створити небезпеку для здоров'я осіб, які працюють з цими засобами.

Засоби хіміко-трафічного дезінфекціонного обслуговування викликають погану реакцію на дезінфектант, що може створити небезпеку для здоров'я осіб, які працюють з цими засобами.

Засоби хіміко-трафічного дезінфекціонного обслуговування викликають погану реакцію на дезінфектант, що може створити небезпеку для здоров'я осіб, які працюють з цими засобами.

Засоби хіміко-трафічного дезінфекціонного обслуговування викликають погану реакцію на дезінфектант, що може створити небезпеку для здоров'я осіб, які працюють з цими засобами.

Засоби хіміко-трафічного дезінфекціонного обслуговування викликають погану реакцію на дезінфектант, що може створити небезпеку для здоров'я осіб, які працюють з цими засобами.

художника і диктує певні правила рисування. Майстерність художника, зокрема, уміння грамотно відтворити форму й об'єм у просторі, спіймати характер моделі, реалістично відтворити фактуру поверхні тощо – це традиційні критерії художньої якості рисунка, що нині вже не мають того значення, яке надавалося їм раніше. Сучасний світ змінюється, традиції хоча і зберігаються, але інтерпретуються залежно від поставленого художнього завдання.

Основоположні властивості цифро-гібридного рисунка – це віртуальність та інтерактивність предмета художньо-графічної діяльності. Віртуальність обумовлює кардинальне ускладнення художніх дій студентів, а інтерактивність – значне спрощення їх операційного наповнення. Саме ці дві обставини зумовлюють істотні зміни в творчому компоненті студіювання рисунка, що супроводжуються процесом поглибленим вивчення засобів художньо-графічної виразності, розширення меж для створення яскравих та оригінальних художніх образів, підвищення інтересу до навчально-художньої діяльності, внутрішньо-видової і жанрової інтеграції графіки цифрового формату та значного зниження порога доступності продуктивності навчально-творчої діяльності. Усе це забезпечує величезні, ні з чим не зрівнянні можливості творчого розвитку різних категорій студентів, яких доцільно залучати до навчально-творчої художньо-графічної діяльності в царині гібридного рисунка за такими принципами:

- збагачення виражальних художньо-образних засобів за рахунок розширення графічного інструментарію і нових зображенських ефектів їх використання в гібридному рисунку, що дають змогу створювати кардинально відмінні за своєю образністю художньо-графічні композиції від творів традиційного рукотворного рисунка;

- поліінформативності, що припускає одночасне оперування історіографічним текстовим та ілюстративним матеріалом для пропедевтичного нагромадження навчально-підготовчих кейсів;

- зростання інтерактивної ролі користувача комп’ютерних програм управління художньо-графічними даними, що дає змогу побудувати навчання гібридного рисунка за алгоритмом поступового ускладнення тренувальних і творчих завдань;

– автономноті середовища навчальної художньо-творчої діяльності, яку стаціонарно і дистанційно можливо організувати в приміщеннях закладу вищої освіти, на відкритих майданчиках, у домашніх умовах тощо.

Поряд з окресленими принципами, актуальним є також дотримання деяких художньо-педагогічних настанов, пов’язаних з особливостями художньо-пізнавальних можливостей студентів. Серед них провідною настанововою є залучення майбутніх художників до образно-змістового осмислення власних дій у віртуальному середовищі. Адже комп’ютерно-графічні програми, надаючи змогу легко управляти художніми ресурсами, спонукають до генерування великої кількості композиційних ідей рисунка цифро-гібридного формату, їх художньо-графічного рішення, вибору техніки виконання тощо. Це вможливлює відхід від змісту практично-творчих завдань, що регламентовані навчальною програмою з рисунка. Тому найважливішим завданням педагога є формування культури художньої діяльності студентів – кожен із продукованих ними варіантів зображення має відповісти поставленим дидактичним цілям.

Інша настанова – підпорядкування завдань формування у студентів необхідних знань і навичок із гібридного рисунка до мети осягнення теоретичних і практичних основ художньо-графічного мистецтва у єдності з зовнішньо і внутрішньо вмотивованим процесом художньої творчості.

Список використаних джерел:

1. Галкин Д. В. Техно-художественные гибриды или произведение искусства в эпоху его компьютерного производства. *Гуманитарная информатика*. 2007. Вып. 4. С. 22–38.
2. Крюкова Е. Современный рисунок: основные тенденции. URL: <https://jotto8.ru/blog/sovremennoj-risunok-osnovnye-tendentsii> (дата звернення 11.10.2020).
3. Некрасов Д. Классификация произведений изобразительного искусства в зависимости от носителя. URL: https://medium.com/@slam_jack (дата звернення 14.10. 2020).
4. Пічкур М. О. Інтеграція академічного і цифрового рисунка в сучасній системі образотворчої підготовки студентів

мистецьких спеціальностей. *Revistă științifică progresivă*. 2020. Vol. 3. № 3 (5). С. 9–14.

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051:7]:[37.013.3:069]](06)

**Побірченко О. М.,
Умрихіна О. С.**

ЕТНОХУДОЖНЯ ПІДГОТОВКА МАЙБУТНИХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

*Лише опанувавши свою національну
культуру, особистість здатна успішно
долучатися до пізнання світової
культури, загальнолюдських цінностей*

Г. Г. Філіпчук

Відповідно до реалій сучасності «освіта мусить опиратися на таке етнокультурне й етнопедагогічне середовище, яке б зміцнювало культурне ядро змісту освіти на основі національних і загальнолюдських цінностей» [5, с. 36]. Однією з важливих умов благополуччя нації, основою життєвого успіху особистості та її конкурентоспроможності вважається етнокультурна освіта.

Етнокультурний компонент сучасної освіти зосереджений, насамперед, у творах народного мистецтва, народних традиціях, національних цінностях. Він є вагомим складником успішного професійного розвитку майбутніх учителів мистецьких дисциплін.

У законі України «Про освіту» (2017 р.) визначено, зокрема, що зasadами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності є нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями; виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій.

Український письменник, культурний діяч, педагог

О. Духнович глибоко обстоював ідею народності виховання. Зокрема, джерелом і засобом морального удосконалення він вважав вітчизняну історію, народні пісні, звичаї, гідні для наслідування приклади та ін. На переконання О. Духновича викладання навчальних предметів має відбуватися рідною мовою, система виховання має бути створена з урахуванням історичних, національних та культурних традицій народу. «О учителю, такожде на совісти да будеть, чтобы въ дѣтяхъ народолюбіє возбудиль и въ сердца их заскѣпиль любовь къ своей народности; ибо человѣкъ безъ народности подобенъ есть скитающемся волку которому всякий лѣсь отечествомъ есть...» [2, с. 59]. Особливим засобом виховання патріота і громадянина вчений вважав народну пісню, адже вона «збуджує дух народолюбія» [2, с. 59]. Пропонував також до навчального плану початкової школи включати народний спів як окрему навчальну дисципліну. Це дало б можливість розвивати в учнів як естетичні смаки, так і почуття патріотизму.

Цікавими для нас є переконання С. Гессена з приводу впливу національної культури на формування людини. Приміром, учений розглядав націю як субстанцію, поза якою людина не може повноцінно розвиватися, займатися творчістю. Останній пропонував розглядати не як антропологічний чи соціологічний феномен, а як стиль народного існування, форму творчості певного народу. Мистецтво в своїх найвищих досягненнях є глибоко національним. Учений стверджує, що розвиток нації, вдосконалення етнохудожніх процесів безпосередньо пов'язані з цілеспрямованим педагогічним впливом. А, залучення до світової культури можливе лише через оволодіння загальнонаціональною культурою, яка, в свою чергу підживлюється певними «регіональними розгалуженнями» [1].

Сенс етнохудожньої діяльності полягає не просто в оволодінні певними надбаннями народного мистецтва, а в залученні майбутніх учителів мистецьких дисциплін до поширення і популяризації його. Як відомо до народного мистецтва відносять традиційну архітектуру, скульптуру,